

mittor quia nichil moralitatis vi
deo

Quoniam perambularet simon re
gionem iude descendit in ca
pum iericho. ubi ptholomeus fili
us abobi qui gener erat summi sa
cerdotis diues in auro et argento
qui erat in campo iericho ipsius ad
conuiuium suscepit. Simon vero
ad eum cum duobus filiis iuda et
jonatha sicut ad amicum intrauit.
reum quia iste ambiebat ad regi
onis ducatum instaurato conuiuio
vicos occultari fecit. et tandem si
mone cum filiis inebriatis et letis.
iste suis sumptis armis in eos irru
it. et ipsos nequiter interfecit. Et
statim ad occupandum iherusalem
et sanctificationem milites destina
uit. Iohannem vero symonis filium
qui tunc erat in zayara occidi iussit
Sed ille hoc percognito precauuit et
illos qui ad occidendum eum venerant
iugulauit. i. Machab. xv. **II**

Mosa **Q**uoniam iste proditor ptho
lomeus dyabolū signat. quia iste
est qui summe captat simonem et fi
lios eius. i. bonum prelatum et bo
nos ipsius imitatores de medio tol
lere ut sic possit in regione. i. in po
pulo ad libitum impare. Quia er
go per fortitudinem contra istos pro
uolare non potest. ideo aliam viam
querit. ipsisque conuiuium mundane
prosperitatis prepat. et vino delicia
rum ipsos inebat Quos pro cer
to cum bene viderit letos et ebrios
et vino. i. mundi prosperis bene ple
nos tunc se et occultos suos mini
stros. i. temptationes contra eos
armat. et sic in diuersis vitis eos
temptans pro voto superat atque ne

cat. Et sic totum conuiuium quod
pauerat. et totam mundi gloriam
in luctum et tristitiam eis mutat
i. Regum. xiii. Cum temulentus
fuerit amon vino. percussit eum et
interficat. **VI** si vis dicere quod iste dy
abolus quando videt se hominem
bene letum. et in conuiuio munda
ne prosperitatis immersum. tunc
occultos socios seque mortem et infor
tuniam contra eum vocat. et sic per
mortem temporalem et eternam
ipsum interficit. vñ Machab. ix.
dicitur. Conuerse sunt nuptie in lu
ctum. vox in uisum suorum in
lamentum

Explicit Moralisationes super
primum librum Machabeorum
Incipiunt Moralisationes super
secundum librum Machabeorum

Capitulum primum

Naochus rex cum esset
in phidias
et in me
fus exca
tus cum
eo. auari
tia ductus
voluit tem
plum habere ubi thesauros abscon
ditos esse audierat spoliare. sed consi
lio sacerdotis seductus. cum paucis tem
plum ut pecunias acciperet ingressus.
sacerdotes statim templum clau
serunt. et aperto templi aditu mit
tentes lapides ipsum cum suis occi
derunt et membra eorum diuidentes

ij v

Ista solent in istis per aliquos ex
poni sic. Dicunt enim qd vallis ista
que locus infimus est statim sig
nat subditorum. puteus iste sig
nat conscientias earum. **I**sta ergo est
veritas qd antiquitus patres nri
scz fidei et ecclesie fundatores ab
sconderunt ignem scz dilectionis
feruoris et deuotionis in puteo q
erat i valle. i. in cordibus subdito
rum. et hoc quia tunc iste puteus
nullas aquas voluptatis habebat
sed in siccitate paupertatis tpanti
e et abstinentie pflisibat. ideo non
miru si igne istu poterat continere
quando iphu extingue nulq possit
Psalmi. i. Succendetur vtriusq simul
et non erit qui extinguat. Sed tunc
tanepotes istorum sacerdotu scz
moderni predicatorum et prelatu
satis possunt hodie in puteo huius
vallis. i. i conscientis modernorum
istu diuinu ignem querere. sed
vix aut nuq possunt ibi ipsum re
perire. aqua enim crassa. i. carnali
tas et voluptas ibi in habundan
tia repit. ignis vero diuini amo
ris et feruoris deuotionis ibi totalit
no habetur. **Sapientie. xvij.** Et ignis
nulla vis poterat eis lumen pbere
Ergo dico qd ista aqua vitiorum vo
luptatis debet inde per confessioem
et penitentiam extrahi et ligna no
strarum affectonum. facticia nra
rum operationu debent inde p oti
nuam nostre precedentis carnalis vi
te memoria aspergi. lapides id e
nostri cordis diuitia debet inde si
militer araufidi. et sic sol diuine
gratie qui prius a nobis fuerat ob
nubilatus resulgebit. et ignis p
dictus in nobis spualiter succende

tur. Quia appositio aque crasse. i.
recordatio nostrorum peccatorum
ignem diuini amoris et feruorem
deuotionis et contritionis geneat
et hoc potissime quando sol diuine
gratie mentem irradiat **Trenorum.**
i. De excelso misit ignem i ossibus
meis et erudiuit me. **Iheremi. xx.**
Factus est enim in corde meo quasi
ignis estuas. Que pro certo si fe
cerimus. lumina bonorum exexplo
rum ab altari cordis nostri erum
pent. **rex. vo. i.** principes seculares
hys cognitis dona tpalia nob effu
dent. **Cōstat** enim qd principes secu
lares nobis bona multa facerent
si ignem diuini amoris i nobis ha
bundare viderent.

Hic sup locu istu dicit augu
stinus. sicut in adē talit po
tuit i hystoria scolastica sup libru
pmu machabeorum. qd ignis q toto
tempore captiuitatis babiloie sub
aqs vixeat extinguitur e quando ab
antiocho venditū est iasom sacer
dotiu. **Mora. q.** **Q**uod ad hoc
potest allegari qd ignis spūs san
cti et diuini amoris. que nulle aq
tribulationis extingue poterat. ym
mo i primitiua ecclesia sub tribu
lationum aqs iextinguibilis pma
nebat. iuxta illud. **Cant. vj.** **A**q
multo non poterat extingue cari
tate nūc ex toto extictur videtur
i ecclia p eo qd iam in multis locis
sacerdotiu per simonia e venale.
et ia regnate auaritia ab antiocho
rege. i. a malis venditur. a iasone
vero. i. ab ambrosio compatitur.
Propter quod ignis diuine gra
tie et amoris in ecclesia sua mino
ratur.

Sicut hic dicitur: quod est
 mestor recitat ubi agit
 de virtutibus ieremie.
 Archa testamēti duodū
 facta p̄ moysen ī deserto mīro mo
 do fuit abscondita. Inuenitur em̄
 in descriptionibus iheremie. q̄ ip
 se videns captiuitatem babiloicaz
 iminere. archam cuꝫ in ea conten
 tis et tabernaculum accepit. et in
 desertum in monte ubi moyses p̄
 videndo terram p̄missionis ascen
 disse legitur deportauit. ibiqꝫ spe
 luncaꝫ reppit. et ibi vltimo lapis
 apertus est. qui absortis archa alta
 ri incensi et tabernaculo iterum se
 reclusit. Jeremias vero in ipso la
 pide. solo digiti tactu nomen dei
 tetragramaton scaplit. et ostiū
 signaculo dei clausit. nubes vero
 statim locum istum opuit ita q̄
 nullus postea locū indicare potuit
 In fine at̄ t̄pm cū deꝫ cōgregaue
 rit plebem suā. cōlūpnā ignis et
 nubis ibi demonstrabitur. et maie
 stas dñi ibi sicut t̄pe moysi reue
 labitur. et sic locus iste ab om̄ibꝫ
 cognosceat. **h. Macha. h. Moꝫ**
Jeremias qui m̄te p̄pretatur ex celsus
 dño signat bonum prelatum: mē
 te et affectione vsqꝫ ad celestia ex
 altatum. Iste em̄ iminente babiloica
 captiuitate. i. temptationū
 dyaboli potestate et mundi aduer
 sitate. montem contemplationis
 debet ascendere. et ī desertum pē
 centie secedere. et ad spelūcam re
 ligionis v̄l humilitatis applicare.
ps. Ecce elongaui fugiēs et māsi

in solitudine. **Seu** dēt habere ac
 chā testamenti. i. dñe legis medi
 tationem. altare incensi. i. deuotio
 nem. tabernaculū portatile. i. mū
 di cōtemptum portare. que petra
 et spelunca. i. boni frēs et humiles
 debent ab eo accipere et sorbere. **Et**
 hys receptis seipos p̄ sui custodia
 et inanis glorie fugam claudere.
 virtutes et merita que possident
 a visibus hominum occultare. et
 nomine dei per deuotionē signati
 nubēqꝫ puritatis coopti locū suū
 non debent alijs p̄dere. sed pot̄
 ignoti a secularibus p̄manere. Si
 aut heremite et sancti religiosi an
 tiquitus facebāt. q̄ ignoti eē ho
 minibꝫ cupiebant. **Ite. xxxvi.**
Vade abscondere et tu et iheremias.
 et nemo sciat ubi sis. **Hoc**
 debent boni religiosi face. quocūqꝫ
 in fine seculi deus ipos de creuent
 declarare. et vtutes eoz in mūdo
 corā hoibꝫ manifestaē. **Math. vi.**
Intra cubiculū tuū. et clauso ho
stio ora patrem tuum in abscondi
to

Quoniam omne summi sa
 cerdotis ciuitas scā ihe
 rusalem in om̄i pace ha
 bitabatur. et leges di
 uine seruabant. **Qd** vtiqꝫ prop̄
 ipsius sacerdotis summi pietatem
 fiebat. qui mala habebat odio et
 iusticiam obseruabat. **Ipsi** reges
 et principes locū summo honore
 ducebant. et templū magnis mu
 neribus illustrabant. **Vñ** et solen

... in solitudine. **Seu** dēt habere ac
 chā testamenti. i. dñe legis medi
 tationem. altare incensi. i. deuotio
 nem. tabernaculū portatile. i. mū
 di cōtemptum portare. que petra
 et spelunca. i. boni frēs et humiles
 debent ab eo accipere et sorbere. **Et**
 hys receptis seipos p̄ sui custodia
 et inanis glorie fugam claudere.
 virtutes et merita que possident
 a visibus hominum occultare. et
 nomine dei per deuotionē signati
 nubēqꝫ puritatis coopti locū suū
 non debent alijs p̄dere. sed pot̄
 ignoti a secularibus p̄manere. Si
 aut heremite et sancti religiosi an
 tiquitus facebāt. q̄ ignoti eē ho
 minibꝫ cupiebant. **Ite. xxxvi.**
Vade abscondere et tu et iheremias.
 et nemo sciat ubi sis. **Hoc**
 debent boni religiosi face. quocūqꝫ
 in fine seculi deus ipos de creuent
 declarare. et vtutes eoz in mūdo
 corā hoibꝫ manifestaē. **Math. vi.**
Intra cubiculū tuū. et clauso ho
stio ora patrem tuum in abscondi
to

eius rex asie de p[ro]p[ri]is reddi[t]ibus
sumptus sacrificior[um] dabat et solue
bat de p[ro]p[ri]o q[ui]cquid ad sacrificia
p[er]tinebat. ij. Macha. in.

Mora ¶ Sic recte quando
in iherusalem et in templo. i. in ec
clesia vel religiōe est sacerdos om
nis. i. rector aliq[ui]s iustus homo. tūc
p[ro]p[ter] pietatē ipsi[us] ipsa ciuitas
.i. ipsa ecclesia sibi commissā in pa
ce habitat. et leges diuine et re
gulātes obseruānt. ibidem a sub
ditis obseruantur. Reges et prin
cipes ipsum templum. i. ipsū ecclē
siasticum statū honorant. donis et
muneribus ipsū ditant. sacrificia
a bonor[um] operū acceptat. Presen
tia et prudentia bonor[um] p[ro]latorum
causa ē pacis et p[ro]sp[er]itatis e ecclē
siarum. et credo q[uo]d si p[ro]lati et ali
ecclesiastici eēt boni. seculares et
ga eos benignit[er] se haberent. et
ecclesie eor[um] pacē et diuinit[er] habū
daret. sed quia modernis tēporib[us]
multi ecclesiastici iuuentur pessī
mi. ideo seculares contra eos sūt
iniqui. **Pla. xxij.** Sicut popul[us]
sic sacerdotes

Hic dicit q[uo]d simon templi p[re]
positus moliebatur iniquit[er]
aliquid in ciuitate sancta. sed quia
omnis sumus sacerdos pontifex su
is malit[er] resistebat ideo implē nō
poterat q[uo]d volebat. Quap[ro]p[ter]
iste ad regem se leuicū p[ro]ferans
et erarium plenū pecuniar[um] in tēplo
eccle[si]e afferēs ipsū ad spoliandum
dictum erariū induxit. et dictas
pecunias nō pertinere ad ratōnem
tēpli vel sacrificior[um]. sed potius ad
v[er]sus publicos afferuit. quap[ro]p[ter]
ipsos ad regem p[er]tinere dmonuit

Quap[ro]p[ter] rex p[ro] templo spoli
ando eliodor[um] iherosolimaz destina
uit ¶ **Mora** ¶ Symon iste
signat simoniacos. q[ui] in ciuitate ec
clesie semp[er] intunt mala tractat.
iniquitates et simonias machina
ta. Que pro certo quando p[ro]ficere
nequeunt. et vidēt q[uo]d omnis sum
mus pontifex id est boni ecclesie p[ro]
lati ipsos impediunt. statim solēt
ad reges et p[ri]ncipes seculares se o
uertere. et cōtempto clericali offi
cio sūt vxorati et bigami vel p[ri]
cipum officiales. Et sic q[ui] apud p[ro]
latum nichil possunt. solent apud
mundanos p[ri]ncipes suas malit[er]
as procurare. et tunc non cessāt
iplos ad thesauros eccle[si]e dep[re]dan
dos totis viribus animare. Tunt
enim q[uo]d tēplum ecclesie plenū est
pecunijs et thesauris. Tunt etiā
q[uo]d illud erarium tēpli ad regem
et publica negocia debet p[er]tinere.
et q[uo]d p[ri]ncipes ipsum licite possūt
tolle. Sic ergo isti bigami et eu
riales clerici vxorati p[er] alios eccle
siarū et molestandū clericos p[ri]
ncipes exatant et inuitant. et ad
hoc in tēplo heliodor[um]. i. malos officia
les et baliuos procurant. **S** ad
litteram patet de clericis vxoratis
et bigamis. q[ui] in regū curijs vel cō
silijs dmonant. q[ui] p[ro] certo nocēt ec
clesijs et accusat clericos p[er] alios
dmonst[er]at. vñ d[icit] in ca. iij. Simon
perumiaz et p[er]tate delator male loq[ui]
bat de omnia.

Dicit hic q[uo]d heliodor[us] qui era
riū tēpli spoliabat a duob[us]
angel sibi apparuit. fuit acē p[er]cul
s[us] et plagis ip[s]i posit[is] seuiuis vilit[us]

Seco tandem omne furti sacerdotis
preibus est sanatus. Isti autem
sanato disierunt angeli prelibati
omne sacerdoti gratias age. propter
ipsum enim est tibi reddita vita
tua. Tu autem sanatus annuntia
mirabilia dei que fecit. quia ille qui
venerat spoliator factus est tem
pli virtutum et mirabilium predi
cator.

Mora ¶ Si
vis allega hic de conuersione pau
li. Heliodorus qui interpretatur
deo meo generatus. signat beatum
paulum deo et ad dei opus genea
tum. Actuum. ix. Vas electionis est
michi iste. Iste enim ad instinctum
symonis propositi templi. i. ad sugges
tionem phariseorum et sacerdotum
templum ecclesie thesauris suis scilicet
bonis personis et christiatis fidelibus
primo spoliare conuenit. Sed pro cer
to a deo flagellatus et in flagellis
conuersus. templum ecclesie honora
uit. per bona opera sanctificauit.
mirabilia dei pre alijs nuntiavit. et
sic de spoliatore ditator. et de per
secutore factus est predicator.

D ¶ Vel allega generaliter
flagellato tribulationum ad duo pro
ficiat peccator. quia primo mala que
proposuerat facere non perimitit.
Secundo quia ipsum ad deum conuertit
et dei laudationem facit. Infra. ca.
ix. In agnitionem sui deductus est
percutus a domino plaga. Vel si vis
dicere quod illi que bona ecclesie rapiunt
percussiones et tormentum finaliter
incurrunt.

D ¶ Duo iuuenes virtute decori.
et opti gloria speciosi amie
tum appuerunt heliodoro spoliante
templum. que prius percussit

os plagauerunt. et sic etiam ne the
sauros templi capere impedierunt
Mora ¶ Sic vero duo iuuenes. i.
platus et princeps secularis simul de
bent in iusticia conuenire et contra
malos raptores ne bonis nocent
quibus cum suo gladio diuicacem et spi
ritualiter eos per excommunicationem
et temporaliter per penam corporalem affli
gere. Isti tamen debent dici duo
propter concordiam quam inter se
debent habere. virtute decori propter
iusticiam qua contra malos debent
vigere. optimi gloria per bonam fa
mam qua pre ceteris debent polle
re. speciosi amietum per honestam
vitam qua pre omnibus debent sple
dere. Actuum primo. Ecce duo vi
ri astiterunt iuxta illos in vestibulo
albis. Vel dic ista de duobus no
stris iuuenibus angelicis petro et
paulo qui contra heliodorum. i. contra
neronem vel dyabolum conuen
erunt. Vel qui malos docendo et pre
dicando conuerterunt. et a malo ex
traxerunt. ac sicut supra. Vel dic
idem de symone et iuda vel de qui
buscumque duobus sanctis obinatis

Capitulum quartum

¶ 2

Non fratrem omne sancte
tissimi sacerdotis contra
proprium fratrem sa
cerdotium ambiens te
gem antiochum adiuit et promissa
multa pecunia expulsosque fratres sacer
dotum a rege obtinuit. Qui obsequio
principati statim strabules suos ad
gentile ritum transferre cepit et legitima

die quendam iniquum qui dicebatur
menelaus. ad regem antiochum
cum pecunia destinavit. qui eadem
pecunia sacerdotum in se retorques
iasone magistrum suum expulit.
et sic iusto dei iudicio is qui fratrem
suum expulerat ab alio fraudulenter
de sacerdotio fugatus fuit.

Mora ¶ Illud allega quod in
quo peccat aliquis in hoc punitur.
et quod eadem mensura qua mensi fue
rimus remegetur nobis etc. **Lucæ**
vi. et. Math. vii. Iustum est enim
ut qui alteri infidelis inveniatur
sibi alterum infidelem sciat. Ab
altero expecta quod alteri feceris.
¶ Vel allega contra ambitiosos qui
communiter in suis statibus benefi
entis et malitis in iudicium fratrum
suorum obtinuerunt. finaliter non pro
sperantur. sed superueniente tribula
tione ab ipsis et quandoque ab alijs
expelluntur. **Eze. xvi.** Ergo ne
prosperabitur

Capitulum quintum ¶ A

Dost quod antiochus rex iude
quissimus iherosolimam
cepisset. et templum
thesauris vasibus aureis
argenteisque spoliasset. et omnes
israhelitas ad ritum gentium transisse
iussisset. noluit quod templum iherosolimam
templum domini diceretur. sed quod tem
plum iouis olympi publice vocaretur.
Tunc enim templum luxuria
et comessationibus erat plenum
et fornicationum cum meretrilibus
sacris edibus se vltro mulieres

ingererent introfcentes ea que
non licebant. Altare plenum erat
allicatis neque iam sabbata custodi
ebantur. nec simpliciter quisque iu
deum se esse confitebatur. Ducebant
enim ad ydolorum sacrificia. et coram
tedera bacho seruire compellebantur
h. Math. vi. ¶ **Mora** ¶

Sic vere statim cum dyabolus iherosolimam
salem. i. statim christianitatis ditio
sue per peccatum subiugavit. ante
omnia templum id est statum ec
clesiasticum omnibus bonis spua
libus spoliavit. thesauros. i. virtu
tes. vasa aurea et argentea. i. per
sonas sapientes et nitentes spiritu
aliter subtraxit. Filios israel id
est ecclesiasticos ad ritum gentile
id est ad mores seculares traxit.
Ita quod sicut videtur iam templum
ecclesie non videtur esse dei templum
sed iouis quod interpretatur inimicus
separans. i. dyaboli pro eo quod ibi di
abolo plus quam deo seruitur. Et qui
a cultu domini derelicto. iupiter. i.
inimicus dyabolus per vitia ibi colli
tur et eius mandatis et suggestio
bus obeditur. Et hoc patet ex
his que sequuntur. quia iam ut vi
detur illud templum. i. ecclesie sta
tus luxuria et comessationibus est
plenum. a fornicatione et meretrilibus
est frequentatum. edes sacre. i. do
mus religiosorum mulieribus et
concupiscentiis replentur. Itaque sabba
ta id est quietas mentis et contemplati
o. sollemnitates. i. diuina laus et a
peccatis cessatio ibi non custodiuntur
sed potius bacho id est vino et eb
rietate omnes seruiunt. et coronati
tedera. i. nitore vestimentorum indu
ti isti deo bacho seruiunt et in

omnibus obsequitur. Ita ut con-
cluamur breuiter nullus est qui
se libenter dicat iudeum. i. qui glo-
rietur dia religiosus vel presbiter
sed potius in secularibus actibus
gloriantur et potius videri secula-
res quam clerici delectantur. Sic ego
templum illud mirabiliter est pol-
lutum. a per antiochum. i. dyabo-
lum est euersum. ps. Deus vene-
runt gentes. i. gentium mores
in hereditate tua ac. vñ Raum. i.
Porte fluuioꝝ apte sunt et templū
ad solum dirutum.

Capitulum sextum.

II A

Sub persecutione antiochi
due mulieres delate sunt
pueros suos circumcise-
se. que statim a gentili-
bus pueris ad mammillas suspensis.
fuerunt per muros precipitate. Quidam
etiam sabbatum colere voluerunt
et cum ad speluncas fugerunt. se de-
fendere nolentes. flammis a gentili-
bus pierunt. Nolebat enim antio-
chus quod aliquae matres pueros cir-
cumciderent. vel quod diem sabbati
custodirent. ij. Macha. sexto.

Mora. Sic vere eum dy-
abolus nunquam voluit quod aliquae ma-
tres. i. aliqui prelati pueros et subdi-
tos suos teneantur circumcideri. i.
a vitis refecare et quieti mentis
vacare. et festa spiritualiter celebra-
re. Vnde est quod ille matres. i. prelati
qui hodie pueros et subditos a vi-

tijs circumciderent de mutis. i. de alijs
statibus precipitantur. Quia circū-
cisi. i. boni subditi bene correcti a dy-
abolo et ministris eius tyrannis vna
cum bonis suis matribus tribulatio-
nibus subiunguntur. ad eorum mamil-
las pendentes. i. prelatos doctrinis
adherentes a dyabolo appelluntur.
Sabbata festa spiritualiter et tempo-
raliter colentes flammis diuersarum
tribulationum uruntur. regulae
enim est quod tam prelati quam subditi qui
a malo se refecant. et qui de lau-
dibus magis vacant. amplius a
dignitatibus et officijs reiciuntur
et maioribus tribulationibus affi-
ciuntur. ps. Multae tribulationes
iustorum.

Hic habetur de helezaro. quod
cum omnes iudei compelleren-
tur sacrificare ydol. et contra legem car-
nes idolatrias. i. imolatas comedere.
ipse noluit. sed potius mortem su-
stinere voluit. Quinimo cum ami-
ci sui suaderent quod carnes quibus licitum
est vesti apponerent. ipse se carnes
porcinas fingeret comedere. et sic
sub tali simulatione posset mortem
evadere. recusabat et elegit mori
potius quam contra legem carnes por-
cinas comedere. vel ut se comedisse
se fingeret. et hoc ne ipse qui senex
et .xc. annorum erat. malum exemplum
iuuencibus daret. Non enim inquit no-
stre etatis dignum est fingere. ne quis
adolescensum eleazarum nonage-
narium ad vitam alienigenarum
transisse estimet.

Moraliter.
Ista possunt allegari exemplaria
quod illi qui sunt senes per alios abstine-
re debent a malo. et hoc quod vita talium

ab alijs trahitur in exemplum •
Et ne sint alijs i occasione ruiē a
malis abstinere tenentur • Vono
rem suuz debent tales graues sol
licite considerare • et potius mortē
eligere q̄ famam suā quaz longo
tpe vite seauerūt o blectamēto
vite mo dice que sup̄est deturpāē
dicentes illud .i. Mach. xi. Morta
mur in virtute ppter fr̄es nros a
non inferamus crimen glorie nō
stre ¶ **C** ¶ **Q** Vel dic
q̄ ad vicium honestum non dect
aliud fingere • et maxime vbi fic
tio sua in alioꝝ scādalu p̄t redun
dare • Sapiē. i. Sc̄is enim sp̄it⁹
discipline affugiet fictum • Si ego
phibitum est ne mali fingant se
bonos • sic nec boni fingant se ma
los

Q Vm iudei cū iuda machabeo
contra thimotheum qui con
tra eos auz innumerabili exercitū
veniebat obuiā irent • et contra
eum bellum cōmitterent • apparue
rūt aduersarijs quinq̄ vici ignei
de celo missi i equis aureis de cor
qui iudeis ducatum prestabant •
Quorū duo machabeum medi
um habentes armis suis incolumē
seuabant • in hostes vero tela et
fulmina iacebāt • ex quo ceata
confusi et repleti perturbationeꝝ
cadebant • ¶ Macha. x.

Mora ¶ **Q** Iudei qui interprē
tantur gl̄orificantes • machabeus
qui interpretatur ingeniosus ige
mose dominuz gl̄orificans signat
bonos subditos fideles • qui cōtra
thimotheum tyrannum .i. dyabo
lum et eius exercitū .i. contra tēp
tationes et vicia preliantur • Isti

quinq̄ vici bonos prelatos denō
tant • qui de celo missi .i. a deo pro
moti et non a terrena affectione
vel simonia introducti debent esse
Johan. iij. Qui de celo venit su
per omnes est • Qui etiā debent
esse quinq̄ p quinq̄ sensuū custo
diam • ignei per caritatis amorē
cum equis aureis .i. auz corporib⁹
mundis et castis per castam ouer
sationem • Isti iudeos .i. subditos
debent p̄cedere bona exēpla dā
do • debent protegere se pro eis ex
ponendo • a in hostes tela et fulmi
na proicere ipsorū maliciaꝝ re
pellendo **Prelati** contra hostes spi
rituales id est contra demones de
bent iacere tela orationum • cōtra
carnem tela ieiuniorum • cōtra
mundum tela reprehensionū • cō
tra tyrannos tela correctionū et
canoicaz sāctionū **Sic** em̄ faciēdo
ip̄os cade re faciēt a s̄ditos quos
protégunt tutos reddēt • **Ideo** de
quolibet tali potest dici illud • **Ma
thxi. xxviii.** Erat aspectus eius si
cut fulgur • vñ **Abacuc. iij.** In lu
ce sagittarū tuarū ibunt in splen
do re fulgurantis haste tue in fee
mitu conculcabis terram • **Vel** eti
am tela predicationū debent emit
tere • et fulgura bonorū exēplo
rum ostendere • vt sic possint cōtra
spirituales hostes subditos defen
dere et munice

I Tem hic superadditur q̄ cū
iudas obtinisset victoriaꝝ
cōtra thimotheum • quidaz ex p
te thimothei fugerūt i gazara p̄si
diū valde mūtū iacessibile et fir
mū • qui loca firmitati p̄sili v̄ba ne
phāda cōtra iudam iactabāt • quo

vindicabit. Unde in die iudicii ip-
sos perpetuis incedens condempnabit
Mathei. xxv. Jam maledicti iug-
nem eternum. ¶ **C. ¶** Vel
die generaliter. q̄ illi q̄ proditorie
decipiunt. siue sint seculares qui
religiosos ad peccandum trahunt.
siue demones q̄ fideles temptando
in infernum mergunt. siue munda-
ni proditores q̄ alios in se confide-
tes fraudulenter affligunt. fina-
lite r punient et a iuda xpo igne
ppetuo comburentur et eorum scaphe
.i. status et prosperitates finaliter
subuertentur. et sic illi q̄ alios sub-
ludi spe illuserat finaliter illudent
Proverbio. iij. Illusores deus delu-
det

¶ **H**ic dicitur quo iudas dimicauit
contra hostes quadam die mul-
tos de suis perdidit. S; cum obtenta
victoria corpora defectorum sepelire
vellet. inuenta sunt sub tumulis eor-
um aliqua de donariis ydolorum
Propter quod manifestus est q̄ pecc-
piebant. q̄ ipsi donaria ydolorum
contra legis prohibitionem habebant.
Iudas facta collatione per animabus
mortuorum oblationem iherosolymam offerri
misit. et de resurrectione futura
iuste et congrue cogitauit. ¶
Mora. ¶ Ista possunt allegari
contra peccatores religiosos et clau-
strales quibus non licet donaria
ydoolorum. i. mundi ditias q̄ ab ydo-
lis demonibus dantur hodie. nec ali-
quod sine prelati licentia possidere.
Sed pro certo quia in exercitu iu-
de. i. christi militum et religione mul-
ti inueniuntur q̄ talia donaria sub-
tumulis habent. i. qui occulte sine
prelati licentia contra leges et

statuta regularia pecunias et di-
uitias possident. ideo fit q̄ isti in bel-
lo contra vitia peccant et finaliter
morti eterne subiacent. **Actuum. x. in**
Pecunia tua tecum sit in perditionem.
¶ **Vel** die q̄ iudas. i. bonus prelatus
q̄m papit subditos suos mortuos
in peccato summe debet dolere. p ve-
nia obtinenda et debet oblationes
apud deum facere et offerre vt e-
surrectionis tpe ipis dignetur do-
minus indulgere

¶ **D**e constantia vasie qui se irru-
entibus super eum gentilibus in-
fecit. et propria intestina super e-
bas percutit et ne illuderetur a gen-
tibus propria se morte diffudit.
ij. Machab. ix. ¶ Mora. ¶
Potest applicari ad virtutem fortitu-
dis. q̄ tpaliter loquedo nihil est au-
dacia? vel fortis? q̄ manus mittit in
seipsum. sicut de cathone legit q̄ se
ipsum occidit. Verum q̄ nostris mod-
is temporibus nulli est licitum se ipse occi-
dere. ideo dico q̄ sicut antiquitus val-
de fortis et virtuosus reputaba-
tur seipsum occidit q̄ alium. sic spiritali-
ter valde est virtuosus q̄ se ipsum vi-
cat et corrigat q̄ alios. **Proverb. xvi.**
Melior est patiens viro fortis. et
quod dicitur a se suo expugnatoe vrbium
Seneca de moribus dicit q̄ fortior est
qui seipsum vincit q̄ qui hostes subi-
at. difficile enim est seipsum vincere

Capitulum octauum ¶ A

Quoniam nichanor impius
contra iudam pharisaeus
ipso die sabbati vellet i-
nadere. multum iudei q̄ timore ducti

sequēbatur eūde sūggerebāt q̄ dī
e sabbatū non cōfligeret. sed q̄ po
tius sabbato gloriā daret. Ipse ī
supbiā ductus quesiuit si erat po
tēs in celo qui diē sabbati colū iul
sisset. Quibus asserentibus eē do
minum deuz celi q̄ sabbatum colū
iussit respondit. Et ego inquit po
tens sum super terram qui impo
sum arma et regis negotia imple
ri. ipse ergo supbus die sabbati o
fligit. in quo tū conflictu corpus a
vita et brachiū dextē amisit. ij.
Machab. xiiij. ¶ **Mora** ¶
Nēvera talib? v̄erbis videtur vti
tiranni. quia sicut deū in celestibz
dominari credunt. sic seipos ī terra
dominari dicūt. vide ē eis q̄ ī ter
ra quicqd̄ facere libet licet. et q̄
ip̄edire ip̄oz mala opa null? pos
set. vñ ip̄i vidēt dicē. **Ezech. xi.**
Longe recessit a dño. nob̄ data
est terra in possessionē. Tales eē
go nec dignat̄ festa colē. Quimō
cōtra iustos et simplices solent in
sabbatis. i. ī diebz festiuis pugna
re. et eos rapinis et exactōibus
infestā. quapropter et solēt mor
tem eternam incurrere. Quia licet
tū nō est sabbatis et festiuitatib?
seruilia bona opera facere. multo
fortis? illicitū ē malis operibus ih̄i
are.

Hic dicitur q̄ omias q̄ fuerat
sumus sacerdos vir bonus et
iustus. modestis moribus. eloq̄o
decorus. et a puero in v̄tutibus ex
ercitatus. visus ē iude cōtra nicho
norē preliatorē man? suas extē
dere et pro se ip̄so et exercitu suo
deum exorare. Post hoc apparuit
albus vir gloria mirabilis sez̄ firm̄

et ciuitatis amator. **Jeremias** p
pheta sibi gladiū aureū porrigēs
et sibi talia verba dicens. Accipe
istum gladium a deo tibi missum
in quo deices hostes populi mei
israhel. Qua visione iude milites
confortati. manu quidem pugna
tes sed dominum cordibus de p̄cā
tes se in hostes fortiter dixerunt
et confortati dei presentia quinqz
milia de hostibus prostrauerunt.
Nichanorem vero ducem hostilis
exercitus occiderunt. **Aduertendū**
tamen q̄ dicti omias et iheremias
iam diu mortui erant sed in visio
ne machabeo apparebāt. ¶ **Mora**
Ita possūt allegari p̄ illis q̄ bellū
dñi contra israhel p̄ fide et contra ip̄i
os pro iusticia preliatur. Cōstat
q̄ pro talibus omias et iheremias
.i. sci qui sūt in p̄dyso dominū de
precant̄ q̄qz gladiū. i. potēstatē vi
cēdi et trucidādi hostes ip̄is affig
na ē noscūt. q̄a p̄ cetero ita sūt cōs
ter q̄ p̄sētia dñi adiutorij v̄forta
ti inimicos sup̄at et hoc potēstie q̄
maibz pugnat a deū cordibz orāt̄
Isti em̄ duo iusto militi xp̄iāo iu
stū bellū exequenti necēria sūt ma
nualit̄ pugnaē vt hō debitū suū
faciat. et deū cordialit̄ exorāē vt
ip̄e v̄siduū suppleat. **V**na ma? fa
cebat opus et altera tenebat gla
diū. **Reeme. iij.** ¶ **CCVI** si vis
dic de bello sp̄iali contra dyabolū car
nē et mūdū. vbi adiuuamur p̄ ip̄
sos scōs dñi gladio dñi adiutorij
premu m̄mur in quo vt cōter ho
stes vicinus. dum tamen p̄ bona
opa manualit̄ pugnemus. a q̄d
ī nob̄ ē faciamus. et vt deus v̄si
duum suppleat ip̄sum cordialit̄ ī

ploremus. **V**el de isto omnia dicit
q̄ ad hoc q̄ summus sacerdos .i.
prelatus dignus sit a domino ex
audiri et subditis fidelibus opitu
lari. necesse ē q̄ sit omnia qui in
pretatur merens domino .i. spiri
tu contritus et tribulatus. q̄ sit
bonus iustus modestus moribus
et eloquio vel in verbis diuine
scripturę exercitatus. **Debre. vii.**
Talis decebat vt nob̄ esset pon
tifer sanctus innocens impollut⁹
segregatus a peccatoribus. excel
sior celis factus. **E**t tales a doino
exaudiuntur. ita q̄ eorum precib⁹
subditis adiuuantur et spiritali
bus hostib⁹ dominantur. **Jacobi**
v. Multū enim valet deprecatio
iusti assidua. **E**cce si mali fuerint
preces eorū p̄ nichilo reputant̄
Johan. ix. Scim⁹ autē q̄ peccato
res deus nō audit. sed si quis dei
cultor est et voluntatem eius fa
cit hunc exaudit

Explicunt moralisationes super
secundum librum machabeorum
et p̄sequens super totū vetus
testamentum

